

Dönem : 2
Toplantı : 1

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 91

4947 sayılı Türkiye Emlâk Kredi Bankası Kanununun 6143 sayılı Kanunla değişik 5 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Ticaret, İmar ve İskân ve Plân komisyonlarından seçilen 5 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/131)

T. C.

11 . 2 . 1966

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 304/886

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İmar ve İskân Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 2 . 2 . 1966 tarihinde kararlaştırılan «4947 sayılı Türkiye Emlâk Kredi Bankası Kanununun 6143 sayılı Kanunla değişik 5 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı» ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Başbakan

Süleyman Demirel

GEREKÇE

Medeni milletlerin hayatında gerek halk sağlığı, gerekse ahlâki ve sosyal tesirler bakımından önemi büyük olan konut dâvası, bilhassa İkinci Dünya Harbi sonrasının üzerinde hassasiyetle durulan konularından biri olmuştur. Bütün ileri milletler bu dâvanın halli için türlü çare ve tedbirler aramış oldukları halde bunların çeşitli müşküllerini henüz tamamen yenememiş olmaları, işin önemini bir kat daha ortaya koymaya kâfi gelmiştir.

Memleketimizde ise bu dâva daha da önemli bir konu halindedir. Bu problemin halli uğrunda toplu ve münferit olarak girilen teşebbüslerin dâvanın yurt ölçüsünde tahakkukuna imkân veremediği bir gerçektir. Anayasamızda da yer aldığı üzere konut dâvası bir Devlet meselesi halinde ele alınmış olmakla hal çarelerinin aranması ve bulunmasının zamana bağlı olması dolayısıyla kuruluş maksadı göz önünde bulundurulurken bazı müesseselere aynı konuda vazifeler verilmesinin tabii bulunması, keza konut dâvasının diğer vatandaş topluluklarını da alâkadar etmekte olması muvacehesinde yukarıda bahsedilenlerin dışında daha başka tedbirlere de ihtiyaç bulunacağı şüphesizdir. Esasen lüzum görülen bu tedbirler zaruretlerden doğmaktadır.

Filhakika, evvelâ büyük şehirlerde kendini belli eden konut sıkıntısı 1935 - 1936 yıllarından itibaren ciddi şekilde hissedilmeye başlanmış ve bilhassa İkinci Dünya Harbi sırasında inşaat faaliyetinin ihtiyaca nazaran kifayetsiz kalışı, gecekonduların geniş nisbette yayılmasını intacederek 1944 yılından itibaren şehirlerde ehemmiyetli bir durum arz etmiştir. Bu vaziyette ilk tedbir olarak 1946 yılında teşkiline karar verilen T. Emlâk Kredi Bankası hemen faaliyete geçirilmiş olmakla beraber başta nüfus artışı olmak üzere çeşitli sebepler yüzünden konuta olan ihtiyaç günden güne hızla artmış ve Bankanın 100 milyon lira miktarındaki sermayesi, tamamlanmış olduğu halde yetersiz kalarak konut kredisi hakkındaki müracaatlara cevap veremez olmuştur. Bu

sebeple banka sermayesi 6143 sayılı Kanunla 1953 yılında 300 milyon liraya çıkarılmıştır. Hazine kefaletini haiz tahvil yetkisinden de faydalanılarak kaynaklarının takviyesi yoluna gidilen banka, faaliyetini artırabilmek için, konutu olmıyan vatandaşları, Batı memleketlerinde büyük kütlelerin rağbetine mazhar olan yapı tasarrufu sandıklarına benzer bir sistem dâhilinde, gayeli ve vâdeli tasarrufa teşvik ederek bu yönden de önemli sonuçlar sağlanmış ve binlerce vatandaşın birer yuvaya sahibolmalarını temin etmiştir.

13 . 7 . 1953 ve 6143 sayılı Kanunun çıkışına takaddüm eden tarihlere kadar banka, mahdut sayıdaki şube ve ajansları ile ve daha ziyade büyük şehirlerin imarına yardımcı olmak amacıyla dar imkânlarla çalışmakta idi. Bugün yurdun 87 muhtelif yerinde müesses şubeleriyle ve konutu olmıyan vatandaşların bir yuva sahibi olmalarını temin etmek amacına yaramakta olan ve vatandaşın şahsi tasarruflarını da konut kredilerinin kaynakları içinde mütalâa imkânını veren ve bu yolla konut yapımını teşvik ve kolaylaştıran yapı tasarrufu sistemini 15 yıldan beri tatbik edegelmektedir. Ancak bu sistem memleketimizde ilk 9 yılda kâfi rağbete mazhar olmamasına karşılık bilhassa 1960, 1961 ve 1962 yıllarında iktisadi konjonktürün de etkisi ile çok büyük bir hızla gelişmiş ve Bankayı zorluk içinde bırakabilecek büyük taahhüt rakamlarına ulaşmıştır.

Nitekim, ilk 9 yılda cem'an 20 355 kişi 537 milyon liralık sözleşme akdetmiş iken yukarıda sayılan 3 yılda 75 261 kişi 2 milyar 853 milyon liralık sözleşme akdetmişlerdir ki, bu sözleşmelerin mer'i olanlarının ifası gereken taahhütler olarak 1964 ve 1965 yıllarına sirayet eden taaahhütler olacağını nazara alan banka almış olduğu bâzi tedbirlerle taahhütlerinde indirmelere vesile vermiş ve bu suretle bugün, 38 911 vatandaşla 1 milyar 600 milyon liralık bir taahhüde inebilmiştir.

Bu taahhüt rakamının 900 milyon liralık kısmı şartlarını tamamlamamış veya müddetleri ileriki senelerde gelecek olan hesapları teşkil etmekte olup, bakiye 700, milyon liralık taahhüdün bir kısmı 1965 senesinden müdevver ve bir kısmı da 1966 yılında talepte bulunacak olanlara ait bulunmaktadır.

Bu hususlar Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu ve Maliye Bakanlığı Bankalar Yeminli Murakıplığı tarafından da ayrıca incelenmiş olup, banka sermayesinin 1 milyar liraya iblâğ edilmesi halinde bankanın eski yıllarda girmiş bulunduğu taahhütleri karşılayabileceği ve bilâhara itihaz edilen tedbirlerle girmekte olduğu taahhütleri ise, kendi tahsilâtı ile cevaplandırabileceği anlaşılmış ve bir Devlet bankasının daha müşkül bir duruma düşürülmemesi için bu kanun tasarruflarının sevkine zaruret duyulmuştur.

Diğer yandan Türkiye Emlâk Kredi Bankasının bu yolda yapmakta olduğu hizmetin önemi aşikâr olmakla beraber şimdiye kadar yapı tasarruf yolu ile 31 977 vatandaşa 1 milyar 67 milyon liralık konut kredisi yardımında bulunduğunu tebarüz ettirmekte isabet vardır.

Öte yandan 27 . 12 . 1965 tarih, 704 sayılı 1965 yılı Bütçe kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkındaki Kanunun 3 ncü maddesi ile 4 sayılı cetvelde belirtildiği üzere Maliye Bakanlığının kısmında İktisadi Devlet Teşekküllerinin sermayelerine mahsuben ödemeler izahı ile 200 milyon liralık bir ek ödeneğin mezkûr kanunun gerekçesinde belirtildiği üzere Türkiye Emlâk Kredi Bankasına verilmesi icabetmekte ve ancak adı geçen bankanın bugünkü mevcut 300 milyon liralık sermayesinin tamamı ödenmiş olduğu için mahsuben tediyesini temine mâtuf olmak üzere de banka sermayesinin artırılmasına lüzum görülmüştür.

İşte bütün bu sebeplerle kendisine düşen görevi başarabilmesini ve bu suretle konut politikamızın yapıcı karakterine daha çok hayatîyet vermesini teminen T. Emlâk Kredi Bankasının 300 000 000 liradan ibaret olan ve tamamen ödenmiş bulunan sermayesinin hizmet verimi ölçüleri içinde 1 000 000 000 (bir milyar) liraya çıkarılmasına zaruret bulunmaktadır.

Geçici Komisyon Raporu

Millet Meclisi
Geçici Komisyonu
Esas No.: 1/133
Karar No.: 2

24 . 3 . 1966

Yüksek Başkanlığa

4947 sayılı Türkiye Emlâk Kredi Bankası Kanununun 6143 sayılı Kanunla değişik 5 nci maddesinin değiştirilmesi hakkındaki kanun tasarısını görüşmek üzere Genel Kurulun 26 . 2 . 1966 tarihli 57 nci Birleşiminde kurulması kabul edilen Geçici Komisyonumuz 24 . 3 . 1966 tarihinde toplanarak adı geçen kanunu müzakere etmiştir.

İlgili Bakanlık temsilcilerinin verdiği izahat ve kanun gerekçesindeki hususlar Komisyonumuzca benimsenmiş, kanun maddeleri aynen ve ittifakla kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek üzere Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Geçici Komisyon Başkanı
Kars
Lâtif Aküzüm
Bursa
Kasım Önadım
İmzada bulunamadı

Sözcü
Kayseri
Feyyaz Köksal
İstanbul
Nuri Eroğan

Kâtip
Adıyaman
S. Arif Emre
Kütahya
Mesut Erez

Balıkesir
Fennî İslimyeli
Trabzon
Ekrem Dikmen

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

4947 sayılı Türkiye Emlâk Kredi Bankası Kanununun 6143 sayılı Kanunla değişik 5 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 4947 sayılı Kanunun 6143 sayılı Kanunla değişik 5 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 5. — Bankanın sermayesi her biri 100 lira kıymetinde 10 000 000 hisseye ayrılmış olarak 1 000 000 000 liradır.»

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

2 . 2 . 1966

Başbakan
S. Demirel
Devlet Bakanı
R. Sezgin
Devlet Bakanı
A. F. Alişan
Millî Savunma Bakanı
A. Topaloğlu

Devlet Bakanı
C. Bilgehan
Devlet Bakanı
K. Ocak
Adalet Bakanı
H. Dinçer
İçişleri Bakanı
F. Sükan

M. Meclisi

GEÇİCİ KOMİSYONUN DEĞİŞTİRİŞİ

4947 sayılı Türkiye Emlâk Kredi Bankası Kanununun 6143 sayılı Kanunla değişik 5 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Kanunun 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Kanunun 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Kanunun 3 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(S. Sayısı : 91)

Hükümetin teklifi

Dışişleri Bakanı V. <i>F. Sükan</i>	Maliye Bakanı <i>İ. Gürsan</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>O. Dengiz</i>	Bayındırlık Bakanı <i>K. Erdinç</i>
Ticaret Bakanı <i>M. Zeren</i>	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı <i>E. Somunoğlu</i>
Güm. ve Tekel Bakanı <i>İ. Tekin</i>	Tarım Bakanı <i>B. Dağdaş</i>
Ulaştırma Bakanı <i>S. Öztürk</i>	Çalışma Bakanı <i>A. N. Erdem</i>
Sanayi Bakanı <i>M. Turgut</i>	En. ve Ta. Kay. Bakanı <i>İ. Deriner</i>
Turizm ve Ta. Bakanı <i>N. Kürşad</i>	İmar ve İskân Bakanı <i>H. Menteseoğlu</i>
Köy İşleri Bakanı V. <i>C. Bilgehan</i>	

Geçici Komisyonun değişikliği

